

Sygn. akt XIII U 1047/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Młyński
Protokolant:	sekr. sądowy Weronika Stopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy Z. T.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek odwołania Z. T.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

z dnia 3 stycznia 2017 r. nr (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zalicza Z. T. okres służby od 16 września 1987 roku do 21 listopada 1989 roku do wysługi emerytalnej po 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby;
- zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. na rzecz Z. T. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **XIII U 1047/17**

UZASADNIENIE

Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w (...) decyzją z dnia 3 stycznia 2017 r. dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury Z. T.. Wskazana decyzja została wydana na podstawie art. 15 b w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r., poz. 708), a także na podstawie otrzymanej z IPN informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia 23 listopada 2016 r. Na skutek powyższego organ rentowy przeliczył okres służby ubezpieczonego od 16 września 1987 r. do 21 listopada 1989 r. wskaźnikiem 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby. Tym samym łączna wysokość emerytury ubezpieczonego wyniosła 80 % podstawy wymiaru, stanowiąc kwotę 7.715,72 zł.

Z. T., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę w całości poprzez ponowne ustalenie wysokości emerytury oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Odwołujący podniósł, że w okresie od 16 września 1987 r. do 21 listopada 1989 r. pełnił służbę w Wydziale Polityczno-Wychowawczym WUSW w K.. Skarżący, powołując się na treść wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 14 sierpnia 2011 r., sygn. akt II K 41/11 podniósł, że Wydziału Polityczno-Wychowawczego WUSW

nie można uznać za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy lustracyjnej. Art. 2 ust. 1 ustawy lustracyjnej nie wskazuje na ten wydział jako organ bezpieczeństwa państwa. Nie można także za uzasadnione uznać twierdzenia, że wydział ten uległ rozwiązaniu w momencie powstania Urzędu Ochrony Państwa, co jest konieczne do uznania go za jednostkę Służby Bezpieczeństwa. Wydział Polityczno-Wychowawczy został rozwiązany w listopadzie 1989 r. na mocy Zarządzenia nr 95 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 1989 r., czyli prawie rok przed powstaniem UOP. Wyjaśnił ponadto, iż we wskazanym okresie, pełniąc służbę posiadał legitymację funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej. Co więcej, przez ten okres nigdy nie był zatrudniony na etacie Służby Bezpieczeństwa. Nigdy również nie został oddelegowany do pracy w Służbie Bezpieczeństwa. Nigdy również nie otrzymał rozkazu personalnego zobowiązującego do pracy w tej jednostce lub na jej rzecz. Świadczy o tym szereg dokumentów znajdujących się w posiadaniu IPN. Jak wskazał, w przypadku przeniesienia funkcjonariusza do pracy w Służbie Bezpieczeństwa konieczne byłoby wydanie stosownego rozkazu personalnego, a taki w przypadku skarżącego nie został wydany.

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podnosząc, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie obowiązujących przepisów, z uwzględnieniem Informacji IPN o przebiegu służby.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Z. T. (ur. (...)) w spornym okresie od (...) r. do (...)r. pełnił służbę w Wydziale Polityczno – Wychowawczym Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w K. na stanowisku inspektora (opinia służbowa z dnia 15 września 1987 r. – akta osobowe, przebieg służby – akta osobowe, karta przeniesienia z dniem 22 listopada 1989 r. – akta osobowe).

Decyzją z dnia 23 marca 2016 r. przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury policyjnej. Wysokość świadczenia z tytułu wysługi lat wyniosła 75 % podstawy wymiaru, tj. kwotę 7.052,05 zł (k. 12 a.r.).

Natomiast decyzją z dnia 7 września 2016 r. przyznano wnioskodawcy prawo do renty policyjnej. Łączna wysokość renty inwalidzkiej z tytułu zaliczenia skarżącego do III grupy inwalidów stanowiła 40 % podstawy wymiaru, tj. kwotę 3.848,62 zł (k. 17 a.r.).

Z tego względu, decyzją z dnia 7 września 2016 r. organ emerytalny dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej Z. T.. Łączna wysokość emerytury stanowiła 80 % podstawy wymiaru (wraz z podwyższeniem z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.), stanowiąc kwotę 7.697,25 zł (k. 16 a.r.).

Instytut Pamięci Narodowej, na podstawie posiadanych akt osobowych ustalił, iż odwołujący w okresie od 16 września 1987 r. do 21 listopada 1989 r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa (Informacja o przebiegu służby Nr (...) – k. 20 a.r.).

Mając na uwadze powyższą Informację IPN, pozwany organ emerytalny wydał zaskarżoną decyzję w dniu 3 stycznia 2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury Z. T. (decyzja – k. 29 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zebranych w aktach sprawy, aktach rentowych i aktach osobowych odwołującego. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia autentyczności i rzetelności sporządzenia wskazanych wyżej dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. T. zasługiwało na uwzględnienie.

Z dniem 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24,

poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej

i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 67 ze zm.) przepis art. 15 b, określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.).

Zgodnie z powołanym wyżej art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r., organami bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy są:

1. Resort Bezpieczeństwa Publicznego Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego,
2. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego,
3. Komitet do spraw Bezpieczeństwa Publicznego,
4. Jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt. 1-3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954r.,
5. Instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych,
6. Akademia spraw Wewnętrznych,
7. Zwiad Wojsk Ochrony Pogranicza,
8. Zarząd Główny Służby wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki,
9. Informacja Wojskowa,
10. Wojskowa Służba Wewnętrzna,
11. Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego,
12. Inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych.

Zgodnie z art. 2 ust. 3, jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

W myśl § 14 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 239, poz. 2404), środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza,

wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej.

Z kolei art. 13 a ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji /.../ stanowi, że na wniosek organu emerytalnego właściwego według niniejszej ustawy, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Zgodnie z art. 13a ust. 5, informacja powyższa jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb, o których mowa w art. 12.

Zgodnie z brzmieniem art. 15b ust. 1 powołanej wyżej ustawy, w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi:

1) 0,7 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990;

2) 2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt. 1, 1a oraz pkt. 2-4.

Z kolei art. 15b ust. 2 stanowi, że przepisy art. 14 i 15 stosuje się odpowiednio.

Stosownie do treści art. 15 ust. 3, do okresów, o których mowa w art. 13 ust. 1, na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Kwestia zgodności przepisów art. 15 b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a także art. 15 b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy była badana przez Trybunał Konstytucyjny pod kątem ich zgodności z ustawą zasadniczą.

Trybunał Konstytucyjny w pkt. 4 wyroku z dnia 24 lutego 2010r. (K 6/09) uznał, iż art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr. 8, poz. 67 ze zm.) jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy, bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. Jego zdaniem ustawodawca był upoważniony mimo upływu 19 lat od zmiany ustrojowej do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczenia emerytalnego za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Kwestie interpretacyjne art. 15 b rozstrzygnięte zostały przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 marca 2011 roku (II UZP 2/11), w której Sąd Najwyższy stwierdził, iż „Za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o

ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz. U.

z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia.”

Odwołujący się w spornym okresie od 16 września 1987 r. do 21 listopada 1989 r. pełnił służbę w Wydziale Polityczno – Wychowawczym Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w K. na stanowisku inspektora

W ocenie Sądu, brak jest przesłanek do zaliczenia do okresu służby w organach bezpieczeństwa państwa okresu pełnienia służby w pionie Polityczno-Wychowawczym. Jednostki tej nie można uznać za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy

z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, bo chociaż mieści się w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy lustracyjnej nie odpowiada kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3 tej ustawy”. Zarządzeniem nr (...)Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 1989 r. pion Polityczno-Wychowawczy został zlikwidowany z dniem 22 listopada 1989 r. Jednostka ta nie mogła zatem w oczywisty sposób podlegać rozwiązaniu w momencie zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa.

Skoro zatem pion P.-Wychowawczy nie może zostać uznany za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, do którego w tym zakresie odsyła ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji /.../ to okres pełnienia służby w tejże jednostce nie może być utożsamiany z okresem „pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa”, o którym mowa w art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji /.../ i nie może skutkować obniżeniem wskaźnika podstawy wymiaru emerytury z 2,6 % do 0,7 %.

W związku z powyższym Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zaliczył Z. T. okres służby od 16 września 1987 roku do 21 listopada 1989 roku do wysługi emerytalnej po 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Zgodnie z art. 98 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie.

Zgodnie z § 9 ust. 2 i § 15 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800), stawki minimalne wynoszą 180 zł, w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Zgodnie zaś z § 15 tego rozporządzenia, zasądzając opłatę za czynności adwokackie z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty stanowią stawki minimalne. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

W związku z powyższym, Sąd mając na uwadze nakład pracy pełnomocnika odwołującego orzekł, jak w punkcie drugim sentencji wyroku.

SSO Rafał Młyński

(...)